

POSTANOWIENIE

Dnia 18 grudnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski (przewodniczący)

SSN Katarzyna Tyczka-Rote (sprawozdawca)

SSN Tadeusz Wiśniewski

ze skargi S. T.

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym

wyrokiem Sądu Apelacyjnego

z dnia 23 lutego 2012 r.,

wydanym w sprawie z powództwa S. T.

przeciwko Gminie Miasto S.

o odszkodowanie i zadośćuczynienie,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 18 grudnia 2014 r.,

zażalenia powoda - skarżącego

na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 19 września 2012 r.,

1) oddala zażalenie na postanowienie o odrzuceniu skargi o wznowienie postępowania i odrzuca zażalenie w pozostałym zakresie,

2) nie obciąża powoda kosztami postępowania zażaleniowego,

3) przyznaje adw. M. Ś. od Skarbu Państwa (Sądu Apelacyjnego) kwotę 1 800 (jeden tysiąc osiemset) zł powiększoną o podatek od towarów i usług należny od tego rodzaju czynności tytułem kosztów nieopłaconej pomocy

**prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu
zażaleniowym.**

UZASADNIENIE

Powód S. T. wniósł zażalenie na postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 19 września 2012 r. oddalające jego wniosek o przyznanie mu adwokata z urzędu oraz odrzucające jego skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w S. z dnia 31 października 2011 r. oraz wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 23 lutego 2012 r., oddalającym apelację powoda od wyroku Sądu Okręgowego.

Zażalenie na postanowienie o odmowie ustanowienia adwokata z urzędu podlegało odrzuceniu na podstawie art. 394¹ § 3 w zw. z art. 398⁶ § 3 k.p.c. jako niedopuszczalne, ponieważ zaskarżone rozstrzygnięcie nie należało do wymienionych w art. 394¹ k.p.c. orzeczeń, od których służy zażalenie do Sądu Najwyższego. Niezaskarżalne postanowienie może jedynie podlegać kontroli przewidzianej w art. 380 k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 i art. 398²¹ k.p.c. o ile miało wpływ na rozstrzygnięcie sprawy. Ocena, czy postanowienie o odmowie ustanowienia dla skarżącego adwokata mogło wpłynąć na rozstrzygnięcie sprawy wymaga rozważenia zarzutów skierowanych przeciwko orzeczeniu o odrzuceniu skargi o wznowienie postępowania.

Skarżący w dniu 19 marca 2011 r. wniósł osobiście skargę o wznowienie postępowania, wskazując na kilka podstaw uzasadniających jej zgłoszenie. Zarzucił, że sędzia B. W. popełniła przestępstwo nie zawiadamiając organów ścigania o nielegalnym przetwarzaniu danych osobowych powoda. Zarzucił także popełnienie przez biegłego przestępstwa składania fałszywych zeznań, w których przypisał powodowi znamiona choroby psychicznej. Ponadto powód kwestionował prawidłowość przeprowadzenia postępowania dowodowego. Zarzucał również stronniczość Sądu Apelacyjnego oraz niepoinformowanie go o prawie ustanowienia dla niego pełnomocnika. W późniejszych pismach rozszerzył podstawy skargi o krytykę uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego, powołał nowy środek dowodowy w postaci swojego zapytania z 27 lutego 2012 roku i odpowiedzi udzielonej przez Biuro Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych w dniu 15 maja 2012 r. oraz zarzucił, że Sądy obu instancji rażąco naruszyły art. 366 k.p.c., że w sprawie ujawniła się koalicja prawników, mających za cel obronę

i zacieranie śladów przestępczej działalności Gminy Miasto S. i jej jednostek organizacyjnych. Sąd Apelacyjny poddał ocenie podniesione argumenty i uznał że skarga nie została oparta na ustawowych podstawach.

W zażaleniu skarżący zarzucił naruszenie art. 117 § 5 k.p.c. mające jego zdaniem istotny wpływ na wynik sprawy, a także naruszenie art. 410 § 1 k.p.c. w zw. z art. 401 pkt 2 k.p.c.

We wnioskach domagał się zmiany zaskarżonego postanowienia przez przyjęcie złożonej przez skarżącego skargi o wznowienie postępowania do rozpoznania.

W odpowiedzi na zażalenie powoda pozwana Gmina Miasto S. wniosła o oddalenie zażalenia powoda w całości oraz zasądzenie od skarżącego na jej rzecz kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Podstawowym zarzutem podniesionym w zażaleniu jest twierdzenie, że bezzasadna - w świetle art. 117 § 5 k.p.c. - odmowa ustanowienia dla skarżącego pełnomocnika z urzędu w postępowaniu wznowieniowym uniemożliwiła mu wniesienie skutecznej, fachowo sformułowanej skargi o wznowienie postępowania, opartej na podstawie z art. 401 pkt 2 k.p.c., uzasadnionej pozbawieniem go możliwości działania na skutek wadliwego poniechania przez sąd udzielenia mu informacji o potrzebie skorzystania z pomocy prawnej i możliwości uzyskania bezpłatnej pomocy prawnej udzielonej z urzędu na etapie postępowania w prawomocnie zakończonej sprawie.

Niezbędne jest więc najpierw poddanie ocenie zasadności stanowiska Sądu Apelacyjnego o odmowie ustanowienia dla powoda pełnomocnika z urzędu w postępowaniu wznowieniowym.

Sąd Apelacyjny oddalił wniosek skarżącego o zapewnienie mu bezpłatnej fachowej pomocy prawnej, ponieważ uznał, że udział pełnomocnika w sprawie nie jest potrzebny. Sąd stwierdził, że skarżący przedstawił we wniosku i kolejnych obszernych pismach swoje żądania oraz ich podstawy faktyczne, precyzyjnie wyłożył i wyczerpująco uzasadnił swoje stanowisko oraz zarzuty. Sprawę ze skargi o wznowienie postępowania Sąd Apelacyjny ocenił jako nie mającą skomplikowanego charakteru.

Pogląd ten należy podzielić. Analiza treści skargi i dalszych pism powoda wyjaśniających i uzasadniających zastrzeżenia, jakie budzi w nim rozstrzygnięcie prawomocnie oddalające jego powództwo o zapłatę zadośćuczynienia w sprawie, którą wytoczył przeciwko pozwanej Gminie Miasto S., uzasadniała pogląd, że powód, mimo iż nie jest prawnikiem, potrafił dostatecznie jasno wyłożyć dlaczego kwestionuje to orzeczenie. Wśród innych podstaw wznowieniowych oparł skargę także na podstawie z art. 401 pkt 2 k.p.c. Sąd Apelacyjny w postanowieniu odrzucającym skargę ocenił ten zarzut, wyjaśniając, że powód nie wskazał okoliczności, które świadczyłyby o potrzebie uzyskania pomocy prawnej w postępowaniu, którego wznowienia się domaga i wpływie jej braku na wynik sprawy. Nie budzi wątpliwości, że powód brał osobisty i bardzo aktywny udział w postępowaniu, składał liczne wnioski dowodowe, dostarczał odpisy dokumentów, zadawał pytania świadkom i wykonywał polecenia sądu. W zażaleniu, sporządzonym przez fachowego pełnomocnika także nie zostały wskazane żadne okoliczności świadczące o nieporadności skarżącego ani o tym, że w rzeczywistości istniały uzasadnione podstawy uzasadniające wniesienie skargi, skorzystanie z których uniemożliwiła ewentualna nieporadność powoda. Takie subiektywne doznania powoda, jak znaczne poczucie krzywdy i związana z tym wysoka wartość żądanego zadośćuczynienia, ani nawet odczuwana na etapie postępowania o wznowienie postępowania potrzeba skorzystania z pomocy profesjonalnego pełnomocnika nie stanowią przyczyn uzasadniających automatycznie ustanowienie pełnomocnika z urzędu, ani też nie świadczą o niezdolności powoda do samodzielnego prowadzenia swoich spraw.

Z tych przyczyn zażalenie powoda skierowane przeciwko postanowieniu o odrzuceniu jego skargi o wznowienie postępowania nie mogło zostać uwzględnione. Oddalenie zażalenia uzasadnia art. 394¹ § 3 w zw. z art. 398¹⁴ k.p.c.

Z uwagi na wynikający z ustaleń Sądów stan zdrowotny i majątkowy powoda Sąd Najwyższy nie obciążył go kosztami postępowania (art. 102 k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 i art. 398²¹ k.p.c.).

O kosztach pomocy prawnej udzielonej skarżącemu z urzędu w postępowaniu zażaleniowym Sąd Najwyższy orzekł na podstawie § 19 w zw. z § 2, § 6 pkt 6 i § 13 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia

28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (jedn. tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 461).